

2012 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

Europos Sąjungos ir EKA santykiai

48. primena, kad pagal SESV 189 straipsnį – Europos Sąjunga užmezga tinkamus santykius su ESA siekdama apibrėžti abipusę atsakomybę nedubliuojant funkcijų ir investicijų;

49. mano, kad didėjančiai Europos Sąjungos veiklai kosmose reikia naujo santykių su EKA ir nacionalinėmis agentūromis apibrėžimo, atsižvelgiant į tai, kad EKA ir nacionalinių agentūrų išplėtoti techniniai ir programavimo įgūdžiai yra labai svarbūs išlaikant Europos pramonės technologinius pajėgumus ir konkurencingumą aukštame lygyje bei tai, kad Europos Sąjunga turėtų sutelkti dėmesį į jai reikalingų kosmoso sistemų operacijas, jai reikalingų kosmoso sistemų vystymą ir tęstinumą bei tarptautinę rinkos plėtrą bei naudotojų poreikius;

50. ragina Komisiją atlikti savo, kaip politinės lyderės ir priežiūros institucijos vaidmenį organizacijų, kurios veikia jos pavedimu, atžvilgiu;

*

* *

51. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

Maisto švaistymo išvengimas

P7_TA(2012)0014

2012 m. sausio 19 d. Europos Parlamento rezoliucija „Kaip išvengti maisto švaistymo: ES maisto grandinės veiksmingumo gerinimo strategijos“ (2011/2175(INI))

(2013/C 227 E/05)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 191 ir 192 straipsnius, susijusius su žmonių sveikatos ir aplinkos kokybės išlaikymu, saugojimu ir gerinimu,
- atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 19 m. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/98/EB dėl atliekų, panaikinančią kai kurias direktyvas ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. liepos 6 d. rezoliuciją dėl Komisijos žaliosios knygos dėl biologinių atliekų tvarkymo Europos Sąjungoje ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. rugsėjo 7 d. rezoliuciją dėl sąžiningų ūkininkų pajamų: veiksmingesnė Europos maisto produktų tiekimo grandinė ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2011 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl žemės ūkio pripažinimo strateginiu sektoriumi atsižvelgiant į aprūpinimą maistu ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OL L 312, 2008 11 23, p. 3.

⁽²⁾ OL C 351 E, 2011 12 2, p. 48.

⁽³⁾ OL C 308 E, 2011 10 20, p. 22.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0006.

2012 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į savo 2011 m. birželio 23 d. rezoliuciją „BŽŪP artėjant 2020 m. Su aprūpinimu maistu, gamtos ištekliais ir teritorine pusiausvyra susijusių būsimų uždavinių sprendimas“⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2011 m. liepos 5 d. rezoliuciją dėl veiksmingesnės ir sąžiningesnės prekybos ir platinimo rinkos⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į Europos Komisijos aplinkos generalinio direktorato 2010 m. paskelbtą parengiamąjį tyrimą dėl maisto atliekų 27 ES valstybėse narėse,
  - atsižvelgdamas į MŽŪO tyrimą (2011) dėl pasaulinių maisto nuostolių ir maisto atliekų,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto bei Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomones (A7–0430/2011),
- A. kadangi kasmet Europoje prarandama vis daugiau (kai kuriais duomenimis, iki 50 proc.) sveiko ir valgomo maisto visoje maisto tiekimo grandinėje, kai kuriais atvejais net maistui pasiekus vartotoją, ir jis virsta atliekomis;
- B. kadangi, Komisijos paskelbto tyrimo duomenimis, 27 valstybėse narėse kasmet susidaro maždaug 89 mln. tonų arba 179 kg maisto atliekų vienam gyventojui (jų kiekiai atskirose šalyse ir sektoriuose labai įvairuoja), ir į šiuos skaičius net neįtrauktos žemės ūkio srityje susidarancios maisto atliekos ar į jūrą grąžintas sužvejojų žuvų kiekis; kadangi, jei nebus imtasi papildomų prevencinių veiksmų ar priemonių, bendras maisto atliekų kiekis iki 2020 m. išaugs iki 126 mln. tonų (40 proc. daugiau);
- C. kadangi Europos Sąjungoje 79 mln. žmonių dar gyvena žemiau skurdo ribos, t. y. daugiau kaip 15 proc. ES piliečių pajamos sudaro mažiau nei 60 proc. jų gyvenamosios šalies vidutinių pajamų; kadangi 16 mln. iš jų yra gavę labdaros įstaigų paramą maisto produktais;
- D. kadangi JT Maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO) paskelbė nerimą keliančius duomenis, jog šiuo metu pasaulyje yra 925 mln. asmenų, kuriems gresia mitybos nepakankamumas, ir kadangi dėl šių skaičių Tūkstantmečio vystymosi tikslų, įskaitant tikslą iki 2015 m. perpus sumažinti skurdą ir badą, įgyvendinimo perspektyva dar labiau nutolsta;
- E. kadangi, MŽŪO tyrimų duomenimis, iki 2050 m. pasaulio gyventojų skaičius turėtų išaugti nuo 7 iki 9 mlrd., todėl reikės bent 70 proc. daugiau maisto atsargų;
- F. kadangi grūdų gamyba visame pasaulyje padidėjo nuo 824 mln. tonų 1960 m. iki beveik 2,2 mlrd. tonų 2010 m. ir kasmet jų gamyba išauga 27 mln. tonų; kadangi, jei pasaulinės žemės ūkio gamybos augimo tendencijos išliks tokios pat, iki 2050 m. grūdų gamybos apimtis, palyginti su dabartiniais skaičiais, išaugs tiek, kad bus galima išmaitinti viso pasaulio gyventojus; kadangi tuo pat metu po derliaus nuėmimo patiriami nuostoliai siekia apie 14 proc. visos gamybos ir dar 15 proc. prarandama paskirstymo metu ir patenka į buitines atliekas, bendra pasiūla iki 2050 m. galėtų padidėti trim penktadaliais, jei mes paprasčiausiai liautumėmės švaistyti maistą;

⁽¹⁾ Priimti tekstai: P7_TA(2011)0297.

⁽²⁾ Priimti tekstai: P7_TA(2011)0307.

2012 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

- G. kadangi kovojant su badu pasaulyje pirmas svarbus žingsnis yra mažinti maisto atliekas, spręsti MŽŪO numatyto paklausos augimo problemas ir gerinti gyventojų mitybos lygį;
- H. kadangi dėl mažesnių maisto atliekų būtų veiksmingiau panaudojama žemė, geriau valdomi vandens ištekliai, būtų daromas teigiamas poveikis visam žemės ūkio sektoriui visame pasaulyje, taip pat skatinama kova su nepakankama mityba besivystančiose šalyse;
- I. kadangi maisto švaistymas sukelia ne tik etinių, ekonominių, socialinių ir mitybos padarinių, bet taip pat padarinių sveikatai ir aplinkai, nes kalnai išmetamo maisto labai prisideda prie visuotinio klimato šilimo, o maistinėse atliekose gaminasi metano dujos, kurios šiltnamio efektą sustiprina 21 kartą labiau nei anglies dioksidas;
- J. kadangi besivystančiose šalyse vartotojai maistą švaisto minimaliai ir kadangi maisto švaistymą šiose šalyse daugiausia sąlygoja finansiniai ir techniniai apribojimai visoje maisto gamybos grandinėje;
- K. kadangi Europoje ir Šiaurės Amerikoje pastaraisiais dešimtmečiais, kai maisto produktų gamyba klesėjo, maisto atliekų klausimas nebuvo politikos prioritetas, todėl maisto tiekimo grandinėje labai padaugėjo maisto atliekų; kadangi Europoje ir Šiaurės Amerikoje maisto atliekos daugiausiai atsiranda mažmeninės prekybos ir vartojimo etapuose, priešingai nei besivystančiame pasaulyje, kur daugiausia nuostolių būna derliaus nuėmimo, perdirbimo ir transporto etapais;
- L. kadangi, remiantis neseniai įvykdytais tyrimais, dėl kiekvieno pagaminto maisto kilogramo į atmosferą išleidžiama 4,5 kg CO₂; kadangi Europoje dėl apytiksliai 89 mln. tonų maisto atliekų pagaminama 170 mln. t. CO₂ ekvivalento per metus, kurios pasiskirsto taip: maisto pramonė – 59 mln. tonų CO₂ ekvivalento per metus, namų ūkio vartojimas – 78 mln. tonų CO₂ ekvivalento per metus, kitos sritys – 33 mln. tonos CO₂ ekvivalento per metus; kadangi 30 proc. maisto, kuris galiausiai nėra suvartojamas, pagaminti reikia sunaudoti 50 proc. daugiau vandens išteklių drėkinimui, o norint pagaminti vieną kilogramą jautienos reikia sunaudoti 5–10 tonų vandens;
- M. kadangi prie aprūpinimui maistu kylančios grėsmės prisideda atvirkštinės turtingiausių pasaulio valstybių problemos, pavyzdžiui, nutukimas, širdies ir kraujagyslių ligos, vėžys, kurių atsiranda dėl per daug riebalų ir proteinų turinčios mitybos, o rezultatas yra toks, kad pasaulyje nutukusių žmonių skaičius lygus žmonių, kurie kenčia nuo neprivalgymo ir prastos mitybos, skaičiui;
- N. kadangi neseniai sumažėję gamybos veiksniai prieštarauja poreikiui didinti maisto tiekimą ES;
- O. kadangi parama, skiriama besivystančioms šalims siekiant padidinti jų maisto tiekimo grandinių našumą, gali duoti ne tik tiesioginės naudos vietos ūkiams ir tvariam tų šalių ekonomikos augimui, bet ir gali netiesiogiai padėti išlaikyti pasaulinę prekybos žemės ūkio produktais pusiausvyrą ir perskirstyti gamtinius išteklius;
- P. kadangi kovojant su maisto švaistymo problema visame pasaulyje labai svarbu keistis geriausia praktika Europos ir tarptautiniais lygmenimis, taip pat teikti pagalbą besivystančioms šalims;
- Q. kadangi vis daugiau valstybių narių imasi iniciatyvos informuoti visuomenę apie maisto švaistymo priežastis ir padarinius, mažinimo būdus ir tvarumo bei solidarumo principais grindžiamos mokslinės bei pilietinės kultūros skatinimą;

2012 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

- R. kadangi maisto švaistymo problema yra aktuali visoje maisto tiekimo grandinėje, pradedant nuo žemės ūkio produktų gamybos etapo ir baigiant sandėliavimo, apdorojimo, išskirstymo, valdymo ir vartojimo etapais;
- S. kadangi pagrindinė atsakomybė už aprūpinimo maistu saugumą ir už, kur galima, išvengiamo maisto švaistymo problemos sprendimą tenka maisto grandinės dalyviams;
- T. kadangi kai kurios valstybės narės draudžia, kad maistas būtų parduodamas žemesne nei sąnaudos kaina, tokiu būdu iš mažmenininkų atimdamos galimybę dienos pabaigoje parduoti vartotojams neparduotą šviežią maistą mažesne kaina ir prisidedamos prie papildomo švaistymo maisto grandinėje;
- U. pabrėžia, kad neseniai patvirtintame reglamente dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams aiškiai numatyta, jog produktai, pažymėti ženklu „Suvartoti iki...“, pasibaigus galiojimo laikui turėtų būti laikomi pavojingais;
- V. kadangi veiksmingesnės maisto produktų tiekimo grandinės aukšto lygio forumas ir Europos apskritasis stalas tvarios gamybos ir tvaraus vartojimo klausimais dirba siekdami pagerinti visos maisto tiekimo grandinės veiksmingumą ir tvarumą;
1. mano, kad aprūpinimas maistu yra pagrindinė žmogaus teisė, įgyvendinama nuolat turint, galint įsigyti ir valgant pakankamai sveiko, tinkamo, maistingo maisto; pabrėžia, kad pasaulio maisto gamyba priklauso nuo daugybės faktorių, įskaitant baigtinį gamtinių išteklių pobūdį, susijusį su didėjančiu pasaulio gyventojų skaičiumi ir ribotomis pažeidžiamiausių gyventojų grupių galimybėmis gauti maisto;
2. ragina Tarybą, Komisiją, valstybes nares ir maisto tiekimo grandinės dalyvius skubiai spręsti maisto švaistymo visoje tiekimo ir vartojimo grandinėje problemą ir nustatyti gaires bei remti būdus, kuriais siekiama pagerinti maisto tiekimo grandinės veiksmingumą kiekviename sektoriuje, ir ragina tam teikti pirmenybę ES politinėje darbotvarkėje; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją suteikti daugiau informacijos apie vykstantį tiek veiksmingesnės maisto produktų tiekimo grandinės aukšto lygio forumo, tiek Europos apskritojimo stalo tvarios gamybos ir tvaraus vartojimo klausimais darbą, taip pat atsižvelgiant į rekomendacijas, kaip išspręsti maisto švaistymo klausimą;
3. yra susirūpinęs dėl to, kad kasdien išmetamas didelis dar visiškai tinkamo valgyti maisto kiekis ir kad dėl maisto produktų švaistymo kyla aplinkosaugos ir etikos problemų ir išauga ekonominės ir socialinės išlaidos, kurios kelia vidaus rinkos iššūkius ir įmonėms, ir vartotojams; todėl ragina Komisiją išanalizuoti priežastis, skatinančias kasmet Europoje išmesti, iššvaistyti ir išvežti į sąvartynus apie 50 proc. apdoroto maisto, ir šio reiškinio padarinius, taip pat užtikrinti, kad į šią ataskaitą būtų įtrauktas išsami atliekų analizė ir poveikio ekonomikai, aplinkai, mitybai ir visuomenei įvertinimas; be to, ragina Komisiją imtis praktinių priemonių siekiant, kad maisto švaistymas iki 2025 m. sumažėtų perpus ir kartu kad nesusidarytų biologinių atliekų;
4. pabrėžia, kad maistas švaistomas dėl daugybės priežasčių: dėl per didelės apimties gamybos, netinkamos produkto paskirties (nepritaikyto dydžio ar formos), produkto ar jo įpakavimo sugadinimo, rinkodaros taisyklių (išvaizdos problemų ar įpakavimo su defektais) ir dėl netinkamo išteklių valdymo arba rinkodaros strategijų;
5. ragina Komisiją įvertinti priverstinės politikos, susijusios su maisto švaistymu, poveikį; tikisi, kad bus taikoma priverstinė atliekų tvarkymo politika, susijusi su visomis maisto grandinės grandimis, taikant principą „teršėjas moka“;

2012 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

6. mano, kad siekiant kiek įmanoma sumažinti maisto švaistymą, būtina įtraukti visus maisto tiekimo grandinės dalyvius ir ieškoti įvairių švaistymo priežasčių atskirai kiekviename sektoriuje; todėl ragina Komisija atlikti visos maisto grandinės analizę ir nustatyti, kuriuose maisto gamybos sektoriuose iššvaistoma daugiausia maisto, ir kokiomis priemonėmis galima to išvengti;
7. ragina Komisiją bendradarbiauti su JT Maisto produktų ir žemės ūkio organizacija nustatant bendras gaires siekiant visame pasaulyje sumažinti maisto švaistymą;
8. pažymi, kad maisto švaistymo klausimas turėtų būti sprendžiamas iš išteklių efektyvumo perspektyvos, ir ragina Komisiją, vadovaujantis pavyzdine iniciatyva „Tausiai išteklius naudojanti Europa“, parengti specialių iniciatyvų maisto švaistymo tema, kad šis klausimas pritrauktų tiek pat dėmesio ir taptų tokiu pat svarbiu sąmoningumo ugdymo objektu, kaip energijos naudojimo efektyvumas, nes abu šie klausimai yra vienodai svarbūs aplinkai ir mūsų ateičiai;
9. ragina Komisiją nustatyti konkrečius maisto švaistymo prevencijos tikslus valstybėms narėms remiantis švaistymo prevencijos tikslais, nustatytais valstybėms narėms iki 2014 m., kaip rekomenduojama 2008 m. priimtoje Pagrindų direktyvoje dėl atliekų;
10. mano esant būtina sumažinti maisto švaistymą visoje maisto tiekimo grandinėje „nuo lauko iki stalo“; pabrėžia, kad būtina priimti koordinuotą strategiją ir imtis praktinių veiksmų, įskaitant keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais europiniu ir nacionaliniu lygmeniu, siekiant pagerinti valstybių narių veiksmų koordinavimą ir taip išvengti maisto švaistymo bei padidinti maisto tiekimo grandinės veiksmingumą; mano, kad tai galima įgyvendinti skatinant tiesioginius gamintojų ir vartotojų ryšius ir trumpinant maisto tiekimo grandinę bei raginant visus suinteresuotuosius subjektus prisiimti daugiau bendros atsakomybės ir labiau koordinuoti savo veiksmus siekiant geresnės logistikos, transporto, išteklių valdymo ir pakavimo;
11. ragina Komisiją, valstybes nares ir suinteresuotuosius subjektus keistis geriausios praktikos pavyzdžiais derinant žinias, gautas atitinkamuose forumuose ir platformose, įskaitant ES mažmeninių rinkų forumą tvarumo klausimais, Europos apskritąjį stalą tvarios gamybos ir tvaraus vartojimo klausimais, Veiksmingesnės maisto tiekimo grandinės aukšto lygio forumą, neoficialius valstybių narių tinklą, pavadintą „Tvaraus maisto draugai“ (angl. *Friends of Sustainable Food*), forumą vartotojų prekių klausimais ir t. t.,
12. ragina Komisiją, rengiant vystymosi politiką, paremti veiksmus, kuriais būtų siekiama sumažinti švaistymą visoje maisto tiekimo grandinėje besivystančiose šalyse, kuriose naudojami problemiški ir netinkami gamybos ir derliaus tvarkymo būdai, perdirbimo ir pakavimo infrastruktūra bei procesai; siūlo skatinti šios žemės ūkio įrangos ir infrastruktūros modernizavimą siekiant sumažinti po derliaus nuėmimo patiriamus nuostolius ir pailginti maisto tinkamumo vartoti trukmę; be to, mano, kad gerinant maisto tiekimo grandinės veiksmingumą galima susijusioms šalims padėti pačioms apsirūpinti maistu;
13. ragina perorientuoti Europos lygmens paramos priemones, susijusias su maisto produktų paskirstymu labiausiai nepasiturintiems Sąjungos gyventojams, su ES parama pieno ir pieno produktų tiekimui mokiniams ir su programa, kuria skatinamas vaisių vartojimas mokyklose, tokiu būdu siekiant išvengti maisto švaistymo;
14. pažymi, kad esama painiavos apibrėžiant sąvokas „maisto švaistymas“ ir „maisto atliekos“; mano, kad bendrąja prasme „maisto švaistymas“ suprantamas kaip visų dar valgomų ir žmonėms visiškai tinkamų vartoti maisto produktų pašalinimas iš maisto tiekimo grandinės dėl ekonominių ar estetinių priežasčių arba dėl to, kad galiojimo laikas eina į pabaigą, kai jie, nesant alternatyvaus panaudojimo būdo, išmetami, šalinami ir tampa neigiamo išorinio poveikio aplinkai, įmonių papildomų sąnaudų ir pajamų praradimo priežastimi;

2012 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

15. pažymi, kad Europoje nėra suderintos maisto švaistymo apibrėžties; taigi ragina Komisiją pateikti teisėkūros pasiūlymą, kuriame būtų apibrėžta maisto švaistymo tipologija, taip pat nustatyta atskira maisto likučių, kurie naudojami biokurui arba išmetami kaip biologinės atliekos ir kurie turi būti atskirti nuo įprastų maisto atliekų, nes yra pakartotinai panaudojami energijai gaminti, apibrėžtis;

16. mano, kad visos valstybės narės turi suteikti galimybę mažmenininkams iš esmės sumažinti šviežių maisto produktų kainą iki žemesnės nei gamybos sąnaudos kainos, kai artėja produktų galiojimo pabaiga, siekiant sumažinti neparduotų ir išmestų maisto produktų kiekius ir suteikti galimybę mažesnes pajamas gaunantiems vartotojams nusipirkti aukštos kokybės maisto produktų už žemesnes kainas;

17. nori pabrėžti, kad žemės ūkis dėl savo pobūdžio yra išteklių požiūriu veiksmingas ir gali atlikti pagrindinį ir pirmaujantį vaidmenį kovojant su maisto švaistymu; todėl ragina Komisiją į būsimuosius žemės ūkio, prekybos ir maisto produktų platinimo srities teisėkūros pasiūlymus įtraukti atitinkamų ryžtingų priemonių; pageidauja bendrų veiksmų investuojant į žemės ūkio mokslinius tyrimus, mokslą, technologijas, švietimą, konsultavimą šiuo klausimu ir inovacijas, kad maisto švaistymas sumažėtų, o vartotojai būtų informuoti ir paskatinti elgtis atsakingiau ir sąmoningiau, siekiant išvengti maisto švaistymo;

18. mano, kad dėl Europos ar nacionaliniais teisės aktais, ar vidaus įmonių taisyklėmis išorinei kokybei keliamų reikalavimų, kuriais nustatomi dydis ir forma, ypač šviežių vaisių ir daržovių, be reikalo išmetama daug produktų ir tai tik didina maisto atliekų kiekį; prašo, kad suinteresuotieji subjektai pripažintų ir išaiškintų netobulos formos arba dydžio žemės ūkio produktų maistinę vertę siekiant sumažinti išmetamų maisto produktų kiekius;

19. ragina Komisiją parengti gaires dėl Pagrindų direktyvos dėl atliekų 2008/98/EB 5 straipsnio, kuriame apibūdinami šalutiniai produktai, įgyvendinimo, atsižvelgiant į tai, kad ES teisės aktuose trūkstant teisinio aiškumo dėl skirtumo tarp atliekų ir ne atliekų sąvokų gali būti trukdoma veiksmingai naudoti šalutinius produktus;

20. ragina Komisiją, valstybes nares, perdirbėjus ir mažmenininkus parengti gaires, kuriomis būtų siekiama išspręsti išvengiamą maisto švaistymo problemą, ir veiksmingiau naudoti išteklius jų maisto tiekimo grandinės skyriuose, siekiant nuolat stengtis, kad būtų pagerintas perdirbimas, pakavimas ir transportavimas ir tokiu būdu būtų sumažintas nereikalingas maisto švaistymas;

21. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir remti sąmoningumo kėlimo kampanijas, skiriamas visuomenei apie maisto ir žemės ūkio produktų vertę, maisto švaistymo priežastis, padarinius bei mažinimo būdus informuoti, taip remiant tvarumo bei solidarumo principais grindžiamą mokslinę ir pilietinę kultūrą; ragina valstybes nares visais švietimo lygmenimis, įskaitant aukštąsias mokyklas, rengti švietimo maisto klausimais kursus, per kuriuos, pavyzdžiui, būtų aiškinama, kaip saugoti, gaminti ir šalinti maisto produktus, skatinant geresnę elgesį; pabrėžia, kad vietos valdžios institucijos ir savivaldybių įmonės, taip pat mažmenininkai ir žiniasklaida atlieka svarbų vaidmenį teikiant piliečiams informaciją ir pagalbą maisto švaistymo prevencijos bei mažinimo srityje;

22. palankiai vertina įvairiose valstybėse narėse jau įgyvendinamas iniciatyvas, kuriomis siekiama vietos lygmeniu surinkti likusius neparduotus ir išmetamus produktus visoje maisto tiekimo grandinėje, siekiant persikirstyti juos žemesnes nei minimalios pajamos gaunantiems perkamosios galios neturintiems piliečiams; pabrėžia, kad šiuo požiūriu yra svarbu, kad valstybės narės keistųsi geriausios praktikos pavyzdžiais, taip pat ir iniciatyvomis vietos lygmeniu; todėl pabrėžia, kad šioje srityje labai vertingas savanorių indėlis rūšiuojant ir paskirstant produktus bei kovos su švaistymu sistemas ir veiksmus vystančių specializuotų įmonių darbas;

2012 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

23. ragina mažmenininkus išsipareigoti dėti pastangas vykdant maisto perskirstymo perkamosios galios neturintiems piliečiams programas ir įgyvendinti priemones, kurias taikant būtų galima mažesnėmis kainomis parduoti produktus, kurių galiojimo laikas greitai baigsis;
24. palankiai vertina įmonių ir profesionalų partnerystių viešajame, privačiame, akademiniam ir bendruomenės sektoriuose atliekamą darbą, Europos lygmeniu kuriant ir įgyvendinant koordinuotų veiksmų programas, kuriomis siekiama kovoti su maisto švaistymu;
25. mano, kad investuojant į būdus, kuriais siekiama sumažinti maisto švaistymą, būtų galima sumažinti žemės ūkio maisto produktų įmonių patiriamus nuostolius, taigi sumažinti maisto kainas, tokiu būdu galbūt vargingesniems gyventojams suteikiant geresnę galimybę gauti maisto; prašo Komisijos nustatyti priemones ir veiksmus, kurie paskatintų į kovą su maisto švaistymu labiau įsitraukti žemės ūkio maisto produktų įmones, didmenines rinkas, parduotuves, paskirstymo tinklus, viešojo ir privačiojo maitinimo įstaigas ir restoranus, viešojo administravimo įstaigas ir nevyriausybinės organizacijas; ragina šiuo tikslu naudotis internetu ir naujomis technologijomis; šiame kontekste pažymi, kad yra svarbu įsteigti Žinių ir inovacijų bendriją (ŽIB), skirtą maistui, kurioje, be kita ko, daug dėmesio būtų skiriama maisto švaistymo prevencijai; ragina Komisiją paprašyti, kad žemės ūkio maisto produktų sektorius ir suinteresuotieji subjektai prisiimtų savo atsakomybės dalį sprendžiant maisto švaistymo problemą, ypač tiekdami įvairių dydžių porcijas, ir įvertintų didesnės nefasuotų maisto produktų pasiūlos naudą bei labiau atsižvelgtų į vieno asmens namų ūkius siekdami sumažinti maisto švaistymą, taigi ir vartotojų anglies pėdsaką;
26. prašo, kad valstybės narės numatytų ekonomines paskatas, skirtas maisto švaistymui mažinti;
27. pabrėžia, kad išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, susijęs su maisto produktų gamyba, pakavimu ir išmetamo maisto transportavimu, yra nereikalingas papildomas išmetamųjų teršalų kiekis; pažymi, kad maisto tiekimo grandinės veiksmingumo gerinimas siekiant išvengti maisto atliekų ir nešvaistyti valgomo maisto yra pagrindinis žingsnis siekiant sušvelninti klimato kaitą;
28. ragina Komisiją įvertinti galimybę iš dalies pakeisti viešųjų pirkimų taisykles dėl maitinimo ir viešbučių paslaugų, kad sudarant sutartis, visoms kitoms sąlygoms esant vienodoms, pirmenybė būtų teikiama įmonėms, užtikrinančioms nemokamą nesuvartotų (neparduotų) produktų perskirstymą perkamosios galios neturintiems piliečiams ir skatinančioms konkrečius išankstinius veiksmus siekiant išvengti švaistymo maisto tiekimo grandinės pradžioje, pvz., suteikiant pirmenybę žemės ūkio ir maisto produktams, kurie buvo pagaminti arčiausiai vartojimo vietos esančioje teritorijoje;
29. ragina Komisiją parodyti pavyzdį sprendžiant maisto švaistymo klausimus pačiose ES institucijose ir imtis skubių ir reikalingų priemonių siekiant sumažinti ypač didelius, kiekvieną dieną įvairių ES institucijų valgyklose išmetamų maisto produktų kiekius;
30. ragina Komisiją įvertinti ir remti išankstines priemones, taikomas siekiant sumažinti maisto švaistymą grandinės pradžioje, pvz., ženklimą etiketėmis su dviem produkto galiojimo datomis („parduoti iki“ ir „suvartoti iki“) ir baigiančių galioti arba apgadintų produktų pardavimą už mažesnę kainą; pažymi, kad optimizacija ir veiksmingas pakuotės naudojimas gali atlikti svarbų vaidmenį vengiant maisto švaistymo, sumažinant bendrą poveikį aplinkai, ypač taikant ekologinio projektavimo priemones, kurios apima tokias priemones kaip, pvz., įvairaus dydžio pakuočių įvairovė, siekiant padėti vartotojams nusipirkti tinkamą kiekį ir neskatinti nereikalingo išteklių vartojimo, patarimų dėl produktų laikymo ir naudojimo teikimas, tokių pakuočių kūrimas, kurios padėtų prailginti prekių laikymo ir jų šviežumo laiką, visada užtikrinant, kad produktams pakuoti ir saugoti būtų naudojamos tinkamos, sveikatai ir produktų patvarumui nekenksmingos medžiagos;

2012 m. sausio 19 d., ketvirtadienis

31. ragina Komisiją bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis paskelbti rekomendacijas dėl šaldymo temperatūrų, paremtas įrodymais, kad dėl netinkamos temperatūros maistas anksčiau termino tampa nevalgomas ir atsiranda nereikalingų atliekų; pabrėžia, kad suderinant temperatūrą visoje maisto tiekimo grandinėje būtų galima pagerinti produktų konservavimą ir sumažinti maisto švaistymą, susijusį su tais produktais, kurie transportuojami ir teikiamai prekybai tarpvalstybiniu lygiu;

32. primena Komisijos atliktos apklausos („Didesnės vartotojų galios“ ES SEC(2011)0469) rezultatus, pagal kuriuos 18 proc. apklaustų Europos piliečių nesupranta žymėjimo „geriausias iki...“; todėl prašo Komisijos ir valstybių narių paaiškinti datų žymėjimo etiketėse („geriausias iki...“, „galioja iki...“ ir „suvartoti iki...“) reikšmę siekiant sumažinti vartotojams kylantį neaiškumą dėl maisto tinkamumo valgyti ir tiksliai informuoti visuomenę, visų pirma, apie tai, kad žymėjimas „geriausias iki...“, siejamas su produkto kokybe, o žymėjimas „suvartoti iki...“ siejamas su produkto saugumu, siekiant padėti vartotojams pagrįstai priimti sprendimus; ragina Komisiją paskelbti vartotojui suprantamas instrukcijas, kaip aukoti produktus, kurių galiojimo laikas greitai pasibaigs, užtikrinant jų saugumą, ar kaip šerti jais gyvūnus, remiantis geriausia praktika maisto tiekimo grandinėje, siekiant, pvz., greičiau ir veiksmingiau derinti paklausą ir pasiūlą;

33. ragina valstybes nares skatinti ir remti iniciatyvas, kuriomis skatinama mažo ir vidutinio masto tvarios produkcijos gamyba vietos ir regioninėms rinkoms bei vartotojams; pabrėžia, kad vietos rinkos atitinka aplinkos tvarumo reikalavimus ir prisideda prie pirminio sektoriaus stabilumo; prašo, kad ateityje vykdant bendrąją žemės ūkio politiką būtų užtikrintas tinkamas finansavimas siekiant skatinti stabilumą pirminiame sektoriuje pvz., vykdant tiesioginį pardavimą, pasitelkiant vietos rinkas ir visas priemones, kuriomis siekiama skatinti trumpąsias arba „nulinio kilometrų ilgio“ maisto tiekimo grandines;

34. ragina valstybes nares rengiant viešuosius pirkimus, kuriais siekiama užtikrinti specialių programų, pvz., kuriomis mokyklose skatinama vartoti vaisius ir pieno produktus, įgyvendinimą, suteikti prieigą smulkiems vietos gamintojams ir vietos gamintojų grupėms;

35. primygtinai ragina Tarybą ir Komisiją 2014 metus paskelbti Europos kovos su maisto švaistymu metais, nes ši svarbi iniciatyva padėtų informuoti ES piliečius, ugdyti jų sąmoningumą ir atkreipti valstybių vyriausybių dėmesį į šią svarbią temą, kad būtų skirta pakankamai lėšų artimiausios ateities uždaviniams spręsti;

36. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

Kova su dumblių plitimu

P7_TA(2012)0015

2012 m. sausio 19 d. Europos Parlamento pareiškimas dėl kovos su dumblių plitimu

(2013/C 227 E/06)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos sąjungos veikimo 191 straipsnį, kuriame teigiama, kad Sąjungos aplinkos politika padeda išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę ir saugoti žmonių sveikatą,